

Dansk Skoleforening for Sydslesvig

Fokus

på de danske børnehaver og skoler i Sydslesvig

www.skoleforeningen.org

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Samvær

Specialskeleeelever på tur

TYDAL. En kanotur på Treene er blot et af de fælles arrangementer, som de ældste specialskeleeelever i Skoleforeningen har sammen. Formålet er at styrke sammenholdet og møde jævnaldrene. **Mere side 4**

Tillidskvinde

Hun rådgiver de handicappede

HANVED. Skolesekretær Ute Clausen er Skoleforeningens tillidsrepræsentant for handiappede. Hun har mange forskellige arbejdsopgaver og kan gøre en forskel for sine klienter. **Mere side 7**

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Børnehave

Renovering af børnehaven på Sild

VESTERLAND. På Sild ser man frem til, at renoveringsarbejdet af Vesterlands danske børnehaver snart bliver færdig. Så vil der blandt andet være plads til ti børn i vuggestuealderen. **Mere side 8**

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Sund mad og bevægelse

HUMTRUP. Humtrup Danske Børnehaver har netop gennemført projektet »Tigerkids«, hvor børn lærer om sund mad og bevægelse. **Mere side 4**

FOTO: ARKIV

Aventoft Danske Børnehaver.

Børnehaverne mister en halv million

Tilskud

Tab på mere end en halv million euro på grund af nyordning af tilskud fra amter og byer.

SYDSLESVIG. Der var som ventet også dårlige nyheder, når det gælder Skoleforeningens økonomi, da budgettet for 2014 i sidste uge blev præsenteret på Fællesrådsmødet i Læk.

En lovændring på daginstitutionsområdet, som er blevet vedtaget i landdagen i december 2010, bliver nu tydelig på kredsenes tilskudsafregninger. Alene for Slesvig-Flensborg betyder det i 2013 en reducere af tilskuddet på ca. 300.000 euro, og for Rendsborg-Egernførde udgør den ca. 22.000. Nordfriesland har endnu ikke lavet en ny beregningsmodel og forventer heller ikke at få udarbejdet én model for året 2014.

Børne- og fritidskontoret vurderer, at der kan være tale om mere end en halv million euro i tab af tilskud, når lovændringen slår igennem i hele Sydslesvig.

- Vi har jo været klar over, at det her ville ske, så vi har været forberedt, siger Børne- og fritidschef Birgit Messerschmidt.

Den ny beregningsmetode rammer både danske og tyske børnehaver. Det er fra amt til forskelligt, hvor mange tilskud, børnehaverne mister, da amterne selv har stor indflydelse på beregningsmodellerne. Således slipper børnehaverne for at miste tilskud i Flensborg by.

- Her har man vægtet daginstitutionsområdet meget højt, derfor mærker man ikke nyordningen af tilskuddene særlig meget, siger Birgit Messerschmidt. **Mere side 3**

FOTO: DANIEL DÜRKOP

RENDSBORG. I det nye skoleår er der blevet oprettet en skolefritidsordning på Ejderskolen i Rendsborg. Det var blevet nødvendigt, efter at det lokale fritidshjem ikke kan optage flere børn. Eva-Lotta og elleve andre elever hygger sig nu i skolen i stedet for. **Mere side 7**

LEDER

Frustration og perspektiv

Skoleforeningens ledelse var for et par dage siden til møde med forældre og ansatte ved Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg. Initiativet til mødet var taget af skolens samarbejdsråd, som ønskede en oversigt over de i efterhånden flere år bebudede renoverings- og nybygningsplaner for skolen. Det var på mødet tydeligt at mærke en tiltagende frustration hos skolens brugere, fordi der ikke sker nok for at aflaste skolens pladsproblemer, for at forbedre de hygiejniske forhold i bruserum og på toiletter, i det hele for at ombygge skolen til en moderne pædagogisk institution og et for alle godt sted at være.

Vi har i ledelsen stor forståelse for alle krav og klager, som blev fremført. Noget vil vi akut gøre for at forbedre situationen, men på trods af at Gustav Johannsen-Skolen har første prioritet på Skoleforeningens anlægsbudget, må vi alligevel bede om forståelse for en usikkerhed i det tidsmæssige forløb.

PER GILDBERG, formand

Skoleforeningen har gennem etableringen af fællesskolestrukturen, med den af myndighederne (og af os selv) ønskede og forcede udbygning af vuggestuer, den med offentlige midler støttede energetiske- og den »almindelige« sanering af en 50-60 år gammel bygningsmasse været gennem en indsats på anlægsområdet, som kun er sammenlignelig med tiden i halvtresserne og tresserne. Omtrent 80 % af Skoleforeningens samlede budget er bundne løn- omkostninger. De til anlæg øremærkede midler fra Kiel har i mange år ikke været stigende, og anlægsmidler fra Danmark skal efter aftale deles mellem organisationer og foreninger i mindretallet. Så er det klart, at vi i Skoleforeningen har skullet prioritere hårdt i alle år, også på anlægsområdet.

Fællesskolerne i Flensborg er af taktisk-praktiske årsager de sidste fællesskoler, vi etablerer. Jens Jessen-Skolen og Cornelius Hansen-Skolen er så godt som færdige, Duborg-Skolen bygges om takket være en storstilet gave fra A.P.Møller-Fonden. Nu kommer så (endelig) Gustav Johannsen-Skolen. Men inden vi starter, skal en finansiering, som strækker sig over flere år, være på plads. Vi ved sådan nogenlunde hvilke midler vi råder over fra Kiel, og vi har Samrådets accept til, at vi frem til 2016 prioriteres, når det gælder danske anlægsmidler. Nu håber vi på den samme forståelse fra den danske stat, henholdsvis Sydlesvigudvalgets side.

Styrelsen i Skoleforeningen er altid tvunget til at prioritere. Al prioritering sker efter grundig orientering og bedste overbevisning. At afgørelser så for dem som umiddelbart er berørt, til dels føles uretfærdige og hårde, er forståeligt, men alligevel uundgåeligt.

Per Gildberg

Redaktionskomite:

Per Gildberg
Niels Ole Krogh
Anders Molt Ipsen

Redaktion og layout:
Daniel Dürkop
Tlf.: 0461-5047104
e-mail: dd@dsfs.dk

Foto: DR

Dr Big Band spiller to koncerter i Sydlesvig.

DR Big Band på A. P. Møller Skolen

Indsamling

Billetindtægterne fra koncerten går til krigsramte børn i Syrien.

SLESVIG. Dansk Skoleforening for Sydlesvig inviterer til koncert med DR Big Band på A. P. Møller Skolen den 19. november.

Om formiddagen vil der være en skolekoncert for eleverne på de to danske gymnasier. Klokken 20 er alle interesserede inviteret til en koncert på skolen. Entreen er ti euro, og pengene vil gå ubeskåret til den indsamling for krigsramte børn, som Skoleforeningen har taget initiativ til.

Lang tradition

DR Big Band er et af Europas førende bigbands og har en lang tradition for at spille i Sydlesvig. Det er dog efterhånden nogle år siden, bandet har gæstet mindretallet.

© UNICEF/Schmucker

OP TIL 3 MILLIONER BØRN ER IFØLGE FN PÅ FLUGT I SYRIEN-KRIGEN

Dansk Skoleforening for Sydlesvig opfordrer sine medlemmer til at støtte de krigsramte børn i konflikten og har indrettet en konto til formålet: **Dansk Skoleforening Union Bank Flensburg Kontonummer 11355 BLZ 215 201 00**

De penge, vi samler sammen i Sydlesvig, vil gå ubeskåret til hjælpeorganisationen UNICEF.

Dansk Skoleforening for Sydlesvig e.V.

Hjælp til børnene i Syrien

Selv om vi alle har vores at se til i det daglige, må vi ikke glemme, hvor taknemmelige vi kan være for at leve i et område med sikkerhed, fred og fordragelighed. Vi kan godt have en tendens til at krede lidt for meget om os selv her i grænselandet og glemme de forfærdelige betingelser, andre mennesker i verden må leve under. For en forening, der sætter børn og unges tarv i centrum, må det være naturligt at vise et ansvar for børns vilkår andre steder i verden.

Børnene i Syrien er hårdt ramt af den konflikt, der nu

hærger landet på tredje år. En million børn har krydset Syriens grænser og lever for tiden som flygtninge. Inde i landet er yderligere to millioner børn på flugt. Der er tale om børn, der har været tvunget til at forlade deres hjem, og mange har mistet deres familier. De har oplevet grufulde ting og er dybt traumatiseret. Disse børn har brug for hjælp, hvis de skal overleve krisen psykisk og fysisk.

Skoleforeningen har derfor opfordret alle sine institutioner og medlemmer til at deltage i en indsamling til

fordel for Syriens børn. De penge, vi samler sammen, vil gå ubeskåret til hjælpeorganisationen UNICEF.

Ved at vælge UNICEF som modtager sikrer vi os, at vi ikke kun reagerer på et punktuelt behov, men støtter en organisation, der arbejder med langsigtede udviklingsprojekter og nødhjælp verden over. Vi håber samtidig at kunne vække interesse hos vores børn og unge og motivere dem til at tage medansvar og dermed hjælpe til at gøre verden til et bedre sted.

Per Gildberg

Foreningen under konstant udvikling

Fællesrådsmøde

Antallet af vuggestuepladser skal stige fra 170 i 2012 til 360 i 2014. Alle fællesskoler skal være heldagsskoler til næste skoleår.

LÆK. Der har i den seneste tid været en stor udvikling på daginstitutionsområdet, ved skolefritidsordningerne og med hensyn til heldagsskoler i Sydlesvig.

- Det der sker i de 30 skolefritidsordninger, er der efterhånden et stort aktiv for vores børn og forældre, sagde Per Gildberg på fællesrådsmødet.

Ved dette skoleårs begyndelse er der tilmeldt 788 børn i de skolefritidsordninger, som Skoleforeningen har etableret. Derved er områderne uden for byerne ved at blive ligestillet med de fritidstilbud, byerne hidtil har haft eneret på.

- Der er da efterhånden også ved at være lige så mange børn, der er tilmeldt en fritidsaktivitet i en skolefritidsordning uden for byerne, som i byernes fritidshjem. Det er særdeles glædeligt, da denne positive udvikling er

med til at sikre de mindre skolers eksistens og betydning som bæredygtige og ligeværdige enheder, sagde Per Gildberg.

Flere vuggestuepladser

I 2012 kunne Skoleforeningen tilbyde i alt 170 pladser til børn i vuggestuealderen. For at leve op til udviklingen i det omgivende tyske samfund og opfylde målet om vuggestue- og dagplejetilbud til 35 % af børnene i aldersgruppen 0-3 år vil der fremover være behov for yderligere 360 pladser.

- Skoleforeningen satser derfor på udbygningen af netop denne del af daginstitutionsområdet, og vi har til hensigt at oprette cirka 190 nye vuggestuepladser i løbet af 2013 og 2014. Da der er tale om et væsentligt indsatsområde.

- Væsentlige forudsætninger for, at udbygningen kan

FOTOS: DANIEL DÜRKOP

Ejderskolens kor stod for underholdningen til fællesrådsmødet

realiseres, er, at Skoleforeningen formår at tiltrække offentlige anlægstilskud og modtager de nødvendige offentlige driftstilskud til vuggestuepladser, sagde Per Gildberg.

Udviklingen af heldagsskoletilbuddene er derimod ikke sket gradvis, snarere lidt »stop and go«. De første blev etableret i Husum, Læk og Sønder Brarup sammen med indførelsen af fællesskolerne. I både Bredsted og Egenfærde har forældre og ledelse i nogle år været aktive for at komme videre med sagen, og det er derfor ikke tilfældigt, at netop Bredsted

Danske Skole og Jes Kruse-Skolen har formået at igangsætte deres heldagsskoletilbud ved dette skoleårs begyndelse. På nuværende tidspunkt forbereder man indførelse af heldagsskoletilbud ved de fire fællesskoler i Flensborg og ved A. P. Møller Skolen i Slesvig.

Heldagsskoler

- Vi går således ud fra, at de sidste fem fællesskoler får etableret deres heldagsskoletilbud senest fra begyndelsen af næste skoleår, sagde Per Gildberg.

I 2013 vil der blive oprettet vuggestuepladser i Frede-

riksstad Børnehave (10), Læk Børnehave (10), Isted Børnehave (10), Gottorp Børnehave (10), Egenfærde Børnehave (10) og Vesterland-List Børnehave (10), altså i alt 60 vuggestuepladser.

I 2014 er der planer om at udbygge antallet af vuggestuepladser i Ringstr. i Flensborg (40), Oksevejens Børnehave i Flensborg (20), Slesvig Nord (40) og Slesvig Syd (30); samlet i alt 130 vuggestuepladser.

”

Vi har til hensigt at oprette cirka 190 vuggestuepladser i 2013 og 2014.

Per Gildberg, formand

Skoleforeningen søger om 2,5 procent

Fællesrådsmøde

Foreløbige budget for 2014 er på plads. Moderate ønsker til Sydlesvigudvalget.

Skoleforeningens økonomichef Ilka Börner.

LÆK. På fællesrådsmødet i Læk præsenterede Skoleforeningens økonomichef, Ilka Börner, foreningens foreløbige budget for 2014.

- Det er anden gang, at vi forelægger et foreløbigt budget til efterårsmødet, som jo normalt skal forlægges til forårsmødet. Vi havde valgt denne fremgangsmåde i 2012, fordi der var stor usikkerhed i forhold til det tyske tilskud til skoledrift. Efter vi har fået genetableret ligestillingen i 2013, var der stadigvæk usikkerhed om et nyt beregningsgrundlag og dermed om størrelsen af vores indtægter fra landet Slesvig-Holsten. Vi går nu ud fra, at også det er faldet på plads, sagde Ilka Börner under fremlæggelsen og fortsatte

- Fra næste år vil vi så gå tilbage til den gamle praksis og præsentere et budgetforslag for 2015 til næste forårsmøde.

Børnehaverne

Ved forældrebetaling for børnehavedbidrag har vi været forsigtige med budgetlægningen for 2014.

- Vi har budgetteret med 50.000 euro mere end prognosen, fordi vi på den ene side regner med flere vuggestuepladser, men på den an-

den side går ud fra, at det i Slesvig-Holsten dalende fødselstal også ville ramme os på et tidspunkt, sagde Ilka Börner.

For 2014 budgetterer Skoleforeningen med et tilskud på 43,4 millioner euro fra det danske undervisningsministerium.

- Det er det, vi har søgt om ved Sydlesvigudvalget. Da finansloven i Danmark først bliver vedtaget i slutningen af året, er der stadigvæk stor usikkerhed med hensyn til beløbsstørrelsen. Vi har fremskrevet bevillingen fra 2013 med 2,5 procent, sagde Ilka Börner.

Tilskud

Tilskuddet fra landet Slesvig-Holsten til skoledrift bliver på grund af den opnåede ligestilling fra næste år af sam-

mentat på basis af et nyt beregningsgrundlag. Tjenestemandspensionerne og Beihilfe erstattes nu af udgifterne til overenskomstansattes pensioner og sygesikring.

- Til gengæld vil vi fremover modtage tilskud baseret på elevtal til anlægsopgaver, elevbefordring og forvaltning. For at undgå et lavere tilskud end i 2013 er der skabt en overgangsordning, som på bundlinjen giver Skoleforeningen en meget lille stigning på lidt under en halv procent i forhold til 2013, sagde hun.

Lønninger

Med hensyn til lønningerne har Skoleforeningen på skole- og gymnasieområdet fortaget en fremskrivning, som svarer til den forventede udvikling i Danmark med 1,4

procent. Derudover har vi taget hensyn til flere udgifter, pga. stigende elevtal, udgifter til heldagsskole, pædagogiske indsatsområder og specialpædagogiske opgaver. På børnehaveområdet har man, lige som på skoleområdet fremskrevet lønninger, som svarer til den forventede udvikling i Danmark med 1,4 procent. Desuden er der blevet taget hensyn til en aktivitetsforøgelse på vuggestueområdet.

På SFO-området er det kun lønfremskrivning, som gør sig gældende.

- På teknisk-administrativ personale har vi fortaget en fremskrivning med 2 procent. Da Tv6D udløber med 2013 og forhandlingerne først begynder i starten af næste år, er det kun et skøn.

Bygninger

Udgifter til bygninger og grunde er i alt budgetteret med lidt mere end 10 mio. euro, som svarer til det niveau, som vi har prognosticeret for 2013. Skoleforeningen regner med prisstigninger på energiområdet. De skal opfanges ved hjælp af vedligeholdelse. Skoleforeningens vigtigste anlægsopgaver er etableringen af flere nye vuggestuer, oprettelse af vuggestuepladser i eksisterende daginstitutioner og ombygning af Jaruplund Højskole. Dertil kommer om- og udbygning af Gustav Johannsen-Skolen og Duborg-Skolen. Den samlede byggesum udgør mere end 17 mio. euro, hvoraf 11,5 mio. euro er offentlige tilskud.

Skoleforeningens formand Per Gildberg.

Skoleforeningens direktør, Anders Molt Ipsen og mødeleder, SSWs landssekretær Martin Lorenzen.

FOTOS: DANIEL DURKOP

Elever og lærere startede deres kanotur i nærheden af spejdegården Tydal.

Det styrker sammenholdet

Initiativ

De ældste elever fra de otte sydslesvigiske skoler var på kanotur på Treenen.

TYDAL. Omkring 30 elever fra specialklasserne på otte danske skoler i Sydslesvig svingede i sidste uge padlerne på Treenen. Kanoturen er en af tre fællesarrangementer for specialskoleeleverne rundt omkring i landsdelen. For os er det vigtigt, at de lærer hinanden at kende. Der er jo ikke kun specialklasser på de store skoler men også for eksempel på Ejderskolen i Rendsborg og på Gottorp-Skolen i Slesvig. Det betyder, at specialklasseleverne er på skoler, hvor de andre elever er betydeligt yngre, fortæller lærer

Niels Thomsen fra Ejderskolen. - Og så handler det om, at eleverne overskrider nogle grænser, tilføjer Frank Lassen, som underviser i specialklasserne på Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg. Kanoturen er det første af tre arrangementer, normalt finder det sted i 7. klasse, inden sommerferien, men på grund af vejret kunne det dengang ikke lade sig gøre. Samarbejde Specialklassernes 8. klasser tager til Egernførde for at klatre og dykke, og i 9. klasse skal de i gang med projektet »Starklar«, - tre dages forberedelse til livet efter skoletiden. Arrangementet afholdes i samarbejde med Berufsbildungszentrum Schleswig. Her lærer eleverne blandt andet skriver cv'er, snakker om, hvor man ser sig selv om ti år, og diskuterer økonomi, det vil sige, hvad man har råd til når man skal i

uddannelse eller arbejde. - Arrangementerne er et samarbejde mellem klasselærerne, erhvervsvejlederne i hjælpeskoleafdelingerne og PPR, siger Ellen Schütt som er skolekonsulent for specialklasserne. - Vi mødes hvert år i februar måned for at planlægge de tre arrangementer. Vi lægger vægt på, at aktiviteterne skal være attraktive og interessante for eleverne, så de kan få positive oplevelser sammen med jævnaldrende. Det kan give dem et løft i forhold til den normale undervisningssituation, fortæller Ellen Schütt, som glæder sig over, at både Skoleforeningen, Flensborg by og de tre sydslesvigiske amter giver tilskud til arrangementerne. Vi får hvert år et tilskud fra Skoleforeningen og fra det offentlige (Flensborg by og kredsen). De deltagende skoler deles om et underskud fra de tre arrangementer, siger hun.

FOTO: BØRNEHAVEN

Børnehavebørnene lærte om næringsindholdet i madvarer.

Gullerødder er rigtig tigersmad

Projekt

Børnene i Humtrup fik meget at vide om sund mad og bevægelse.

HUMTRUP. I et års tid har den danske børnehave i Humtrup fra tid til andet beskæftiget sig med sund kost og bevægelse. Baggrunden er forløbet »Tigerkids«, udarbejdet af sygekassen AOK. - Vi har i løbet af året lavet små forløb i børnehavens dagligdag. Børnene skulle først lige forberedes på emnet, siger børnehaveleder Kirsten Tychsen-Hansen. De seneste 14 dage har børnehaven så været igennem et intensivt forløb, hvor børnene igennem kreativt arbejde, leg, sang, madlavning og fortællinger fik en fornemmelse for hvad mad egentligt er.

- Vi har lavet jogurt, mysl eller sund slik selv, har lavet afspændingsøvelser og har bevæget os ude i skoven, siger Kirsten Tychsen-Hansen, som sammen med de andre ansatte i børnehaven har været på kursus i sund mad og bevægelse hos AOK.

Helt fordybet Børnehavelederen har været meget glad for at arbejde med sygesikringens materiale, som de har oversat til dansk, når det har været nødvendigt og tilrettelagt materialet til de forskellige aldersgrupper i børnehaven. - Børnene har også været begejstret for projektet. De har været så optaget af forløbet, det var helt fantastisk, siger Kirtsen Tychsen-Hansen. - De har forstået, hvor vigtigt det er, at spise og drikke sunde ting. Det var det, vi ville opnå, siger børnehavelederen.

FOTO: DANIEL DURKOP

De lavede også sund mad selv.

Kunstner for en dag

Kunst

Nyt kunstprojekt skræddersyet til de unge kommer til næste år.

SYDSLESVIG. Skoleforeningens Center for Undervisningsmidler arrangerer sammen med Dansk Centralbibliotek til næste år en udstilling og workshops, der kan inspirere børn, pædagoger, lærere og forældre til at bruge kunsten aktivt i dagligdagen. - Projektet hedder B-ART - B for børn og dækker over kunstudstilling og kunstformidling for børn og unge. B står også for børn og unges mulighed for at komme til at arbejde med en kunstner og dermed være kunstner for en dag ->to be/b artist for a day« B-Art, siger Anni Søndergaard fra Centralbiblioteket. - Denne gang vil også helt små børn i Sydslesvig blive inviteret med til workshop. For de største elever, vil vi kombinere faget engelsk med henholdsvis kunst på iPad og graffiti-kunst. På denne måde styrkes både engelskkundskaber og kunstforståelse, samtidig med at børn og unge selv vil være aktivt udøvende kunstnere, siger Gabriele Fischer-Kosmol fra CFU.

Kreative ansøgninger Arrangørerne ser igen gerne nogle kreative ansøgninger fra klasser, der har lyst til at deltage i de forskellige workshops. Alle er velkomne til at komme og opleve udstillingen i bibliotekets udlån. Der bliver tilbudt en kalligrafiworkshop for vuggestuebørn (17- 23 måneder) tirsdag den 28. januar kl. 9 til 11 og to collage-workshops for elever fra 1. kl. til 6.kl. onsdag den 29. januar og torsdag den 30. januar. Underviseren er den danske kunstner Karin Olesen, der også vil stå bag udstilling. Karin Olesen er anerkendt

kunstner med mange udstillinger bag sig, både i Danmark og udlandet. Karins farvestrålende og sprudlende værker taler til fantasien hos store og små - man kan ikke undgå at blive i godt humør af de »skæve« og sprælske billeder. Karin har også mange års erfaring med at skabe kunst sammen med børn.

Workshop på engelsk Der bliver gennemført to iPad-workshops for elever fra 7. kl. - kl. 13. tirsdag den 21. og onsdag den 22. januar 2014. Undervisningssproget er engelsk. Underviseren Benjamin Rabe er freelance web-designer og mobile artist, dvs. at han tegner/maler på iPhone/iPad.

Et billede af Karin Olesen.

Det tredje tilbud er en graffiti-workshop der foregår over to dage. Onsdag den 15. januar 2014 er der en teoretisk del. Her forberedes eleverne på at de, inden deltagerne og instruktøren mødes igen i februar måned, kan have en skitse parat, som de får mulighed for at spraye onsdag den 5. februar 2014, når graffiti workshoppen praktisk del afholdes i bibliotekets parkeringskælder. Også her er undervisningssproget engelsk.

Der vil blive undervist på engelsk. Kunstneren Oliver »Davis« Nebel arbejder som graffiti kunstner i Hamburg. Han har været aktiv på graffiti-scenen i mere end 20 år.

FOTO: DANIEL DURKOP

Lærerne fik afprøvet deres grænser i klatreparken.

Lærere oppe i trækronerne

Efteruddannelse

Lærerne lod sig inspirere i, hvordan man underviser udenfor de vante idrætsarenaer.

EGERNFØRDE. - Tag en dyb indånding, eller to eller måske 20, før du klatrer løs. Det var et af de råd, instruktør Jacob Ravn havde til de lærere, som deltog i kurset »Klatring og idræt i naturen«, som fandt sted på Christianslyst og i klatreparken i Egernførde forleden. For det er en stor fysisk og psykisk udfordring at klatre op i et træ, især når det er mere end 20 meter højt. Således var det med stor respekt, at kursisterne klatrede, balancerede, kravlede, og »cyklede« fra træ til træ.

- Det handler selvfølgelig om at afprøve grænser og finde ud af, hvor de er henne, siger Jacob Ravn, som til dagligt er underviser på læreruddannelsen i Haderslev. På Christianslyst var kursisterne blevet udfordret på deres sanser. For eksempel ved at bevæge sig igennem skoven med bind for øjnene og derved lytte til naturens lyde. Idræt med naturen i stedet for i naturen var udgangspunktet for forskellige øvelser.

Kursets formål var, at gøre det nemmere, at lave friluftsskaktiviteter med eleverne. Skoven, stranden og vandet findes ikke altid lige om hjørnet. Derfor kan det være en løsning at tænke i nær-områder, det vil sige kløfter, marker, overdrev, læbælter, parkanlæg - steder, hvor sanserne kan få lov at arbejde sig væk fra de traditionelle idrætsarenaer via anderledes dufte, lyde, kulisser og redskaber.

Byen spenderer et nyt legeredskab

Gave

Børn i Kiel Pries børnehaven kan glæde sig over nyt legeredskab takket være stor indsats fra forældre, ansatte og SSW i byen.

KIEL. Børnene i Kiel Pries Danske Børnehaven kan glæde sig over et nyt udendørs legeredskab. Det har kostet ikke mindre end 14.300 euro. 13.400 euro har børnehaven fået igennem en pulje til sociale formål, som byen Kiel har til rådighed. Resten har Skoleforeningen betalt. - Vi er så glade, at det det har kunnet lade sig gøre, siger børnehaveleder Tina Janzen.

Tak til SSW Hendes tak gælder især SSWs byrådsmedlem Antje Dankert, som havde opfordret børnehaven til at søge byen om pengene. - Et nyt legeredskab var virkelig tiltrængt. Det gamle

FOTO: DANIEL DURKOP

Det nye legeredskab i børnehaven er nu på sin plads.

piratskib var ved at rådne op, siger børnehavelederen. Lige efter beskeden om, at børnehaven var blevet tilgodeset af byen, gik hun derfor i gang med at indhente tilbud på legeredskaber.

- Omkring 20 forældre mødte så op til en arbejds-lørdag, hvor vi blandt andet skovlede 50 kubikmeter sand, fortæller Tina Janzen. I starten af måneden blev legeredskabet så indviet - i

silende regnvej, men det tog børnene sig ikke af. Det er jo ikke uden grund, at børnehavens to grupper hedder vikingerne og piraterne.

Kursus om Sydslesvig for de nye ansatte

Kursus

Pædagoger og lærere, der er nye i Skoleforeningen, får også i år et crashkursus i, hvad Skoleforeningen og Sydslesvig er for noget.

SYDSLESVIG. 45 nyansatte pædagoger og lærere var forleden samlet på den forhenværende Christian Paulsen-Skole i Flensborg for at deltage i første del af Skoleforeningens introduktionskursus for de nye. Her fik de blandt andet informationer om driftsrådets arbejde, pædagogerne blev orienteret om materiale til det pædagogiske arbejde og kursusvirksomhed samt Skoleforeningens indsatsområder på daginstitutions- og SFO-området.

Lærerne fik en orientering om Center for Undervisningsmidler og skolebibliotekerne, skolekonsulenterne og skolestrukturen.

Vi hjælper

I sin velkomsttale sagde Skoleforeningens direktør Anders Molt Ipsen, at det er vigtigt for Skoleforeningen, at de nyansatte føler sig velkommen, og oplever, at kol-

leger og ledere er optaget af at hjælpe dem i gang.

- Vi forventer ikke, at I fra begyndelsen kan løse alle opgaver. Det er tilladt at stille spørgsmål, og det er tilladt at henvende sig forskelligt steder for at få hjælp - f.eks. Center for Undervisningsmidler, fagkonsulenter og andre personer, der har kendskab til bestemte funktioner og områder, sagde Anders Molt Ipsen. Han påpegede, at Skoleforeningen er meget optaget af, at nye medarbejdere bliver integreret i fællesskaberne i daginstitutionerne og skolerne, for derved at få det nødvendige overskud og energi til at møde børn, unge og forældre med smil, venlighed og åbenhed, der er afgørende for, at de føler sig som en del af det fællesskab, der overordnet set udgør det danske mindretal i Sydslesvig.

Venlighed

- Venlighed er som bekendt den olie, der får tingene til at fungere, så derfor gør jer det klart: Jeres indsats kommer til at gøre en forskel. Og hvis nogen skulle spørge mig, hvad forældre, børn og unge lægger vægt på, så er det at blive taget alvorligt, at den, man er betroet, er en person, man kan stole på, og at vedkommende er sin opgave

voksen. Når dette så sker med interesse for sagen, et stort engagement og et smittende humør, ja, så behøver I ikke at være nervøs for, at I ikke vil opleve, at jeres indsats nytter noget, sagde Anders Molt Ipsen.

Han mindede de nye lærere og pædagoger om, at de som medarbejder ved Skoleforeningen har det store ansvar at videreføre dansk sprog og kultur i Sydslesvig. - Skoleforeningen er en sindelagsskole for det danske mindretal i Sydslesvig. Vi er her, fordi vore forældre udtrykkeligt ønsker, at deres børn skal vokse op med dansk sprog og kultur med tilknytning til det danske mindretal og for at styrke samhørigheden med Danmark. Ligeledes skal børnene i vore børnehaver og skoler kunne leve og virke i det tyske samfund, hvorfor tysk er en vigtig del af de kundskaber, vore børn skal udstyres med, sagde han.

Lærere og pædagoger er ifølge Anders Molt Ipsen derfor nøglepersoner i forhold til, at Skoleforeningen kan leve op til sit formål med at drive danske pædagogisk virksomhed.

Kulturbærere

- Det kan kun lykkes, hvis I, der sidder her i dag, er bære-

FOTO: DANIEL DÜRKOP

De nyansatte i Skoleforeningen på introduktionskursus.

”

Vi er her fordi vores forældre ønsker, at deres børn opvokser med dansk sprog og kultur.

Anders Molt Ipsen

rere af dansk sprog og kultur. Ikke som neutrale sprogformidlere; men som personer, der har et afklaret forhold til det danske grundlag, der er kernen i Skoleforeningens virksomhed. Ligeledes er Skoleforeningen en del af det danske mindretal i Sydslesvig. Vi glæder os altid, når vi oplever, at vore medarbejdere engagerer sig i det frivillige ungdoms- og folkelige arbejde rundt om i Sydslesvig. I, der er her i dag, bærer fremtiden i jer. I er den kommende generation af pædagoger og lærere. I skal selvfølgelig ikke overtage alt, som det har været. Ved Skoleforeningen har vi selvfølgelig brug for at definere det danske i en ny og tidssvarende sammenhæng.

Det er en spændende og udfordrende opgave, der forudsætter, at nye kommer til, og at de er til stede og løser opgaven med interesse og engagement. Men uanset hvilke diskussioner vi har om indhold og værdier, er det et ufravigeligt krav, at omgangssproget, som vi bærer videre mellem hinanden og i forhold til børn og elever, er dansk.

Det er omdrejningspunktet for vores gerning og virke - uden dette kan vi ikke leve op til det, der er målsætningen for Skoleforeningens virksomhed. Jeg vil ønske jer held og lykke med opgaven - gid det må blive til fælles bedste, sluttede direktøren.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Der er kommet 18 nye skoleledere i Skoleforeningen siden 2011.

Hun kan gøre en forskel

FOTO: DANIEL DÜRKOP

49 ud af de 1400 ansatte i Skoleforeningen har et handicap. Skolesekretær Ute Clausen taler deres sag.

”

Når man ikke selv har et handicap, er det svært at forstå e handicappe-situation.

Ute Clausen, tillidsrepræsentant

løntilskud fra det offentlige, eller der skal søges om en førtidspensionering. Ute Clausen er der for at hjælpe

de handicappede igennem en proces, som kræver, at man kan finde sig til rette i de handicappedes rettighe-

der, arbejdsgiverens ansvar og myndighedskrav. - Jeg er en slags vejleder, der hjælper med at finde ud

af, hvordan man bedst muligt klarer arbejdsdagen med et handicap. Jeg er ikke terapeut, men jeg kan sammen med den handicappede finde ud af, hvordan han eller hun finder sig bedst tilrette.

At Ute Clausen selv er født med et handicap, der gør, at hun ikke er helt så godt til fods, giver hendes kunder lidt tryghed, er hun sikker på.

Ny situation

- Når man ikke selv har et handicap, har man ikke de samme forudsætninger for at kunne forstå, hvad det betyder at være handicappet, siger Ute Clausen.

Folk, der pludselig får et handicap, har ofte svært ved at finde sig til rette i deres nye situation.

- De har brug for at blive rusket lidt i, siger Ute Clau-

sen. Det er derfor, hun godt kan lide sit job. Hun føler, at hun kan gøre en forskel.

En stor del af hendes arbejde er også, at kontrollere, at handicappede ikke bliver diskrimineret ved ansættelser. Hun er også med i processen, når langtidssyge igen skal tilbage i deres job, og hun deltager også i driftsrådsmøderne for at høre, hvad der rører sig på den store arbejdsplads.

Alt i alt er hun meget tilfreds med den indsats Skoleforeningen gør for de handicappede.

- De gør, hvad de kan. Jeg kan faktisk kun huske et eneste ubehageligt tilfælde i alle de år jeg har været tillidsrepræsentant, siger Ute Clausen.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Hanved Danske Skole er en af de nyere skoler i Sydslesvig. Derfor er den blevet bygget handicapvenligt.

FOTO: PRIVAT

Eleverne lærte at gribe og begribe naturen.

På tur med Skovfogeden

Natur

Elever i Sønder Brarup havde en dejlig skov-skole-dag.

SØNDER BRARUP. Eleverne fra B 7. til 9. klasse på Sønder Brarup Danske Skole var forleden på tur med den lokale skovfoged Udo Harriehausen og hunden Rollo.

Det gode vejr gjorde sit til, at det blev en spændende tur i skoven ved Christianslyst, hvor de unge undersøgte skovbunden, lyttede til skovens lyde og lærte om skovens dyr fra den lille bille til den store hjort.

- Turen handlede om at prøve selv, at lege, at gribe og begribe, at spørge og at lytte. Det var en rigtig god skov-skole-dag, siger elevernes lærer, Bettina Russell.

Ejderskolen har fået en SFO

SFO

Fritidshjemmet er fyldt til bristepunktet, derfor har Rendsborg fået en skolefritidsordning.

RENDSBORG. Ejderskolen i Rendsborg har fået en Skolefritidsordning. Det er noget særligt, da der normalt ikke laves skolefritidsordninger de steder, hvor Sydslesvigsk danske Ungdomsforeninger (SdU) har et fritidshjem, og det har de i Bydelsdorf.

- Fritidshjemmet er normalt beregnet til 45 børn. De har fået en særbevilling

på at kunne optage 60 børn. I år endda 75 børn, fortæller Kamilla Kristensen, som er formand for skolens samarbejdsråd.

- Fritidshjemmet var inden sommerferien dog oppe på 90 tilmeldinger, og derfor gik vi i dialog med hinanden om, hvordan dette problem kunne løses, siger hun.

Da en udbygning af Fritidshjemmet har været urealistisk, blev man hurtigt enige med fritidshjemsleder Jörg Bremer Hansen om, at starte en skolefritidsordning op på Ejderskolen.

- Her er der for tiden 12 børn. Vi har kigget på pasningsbehovet, det vil sige, hvor lang tid børnene skal

passes, og vi har også kigget på at søkende er det samme sted, da vi fordelte børnene på de to institutioner, siger skoleleder Christian Schlömer, som roser det gode samarbejde mellem fritidshjem og skole.

Børnene i skolefritidsordningen passes nu af pædagogmedhjælper Nanna Holtegaard Laursen, som kommer fra Århus.

- Jeg havde lyst til at prøve noget nyt, derfor søgte jeg stillingen, siger hun. At Nanna er flyttet til et land, hvor hun ikke taler sproget er en ekstra udfordring.

- Det skal jeg nok klare, siger hun.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

Den konstituerede børnehaveleder Kaj Zilkenat.

Børnehave på Sild bliver ligesom ny

Sanering

VESTERLAND-List danske Børnehave har netop afleveret 18 børn til første klassen på Hans Meng-Skolen i Vesterland, og det har givet børnehaven et tiltrængt pussterum.

For børnehaven er midt i en komplet sanering, brandsikring og udbygning af børnehaven samt etablering af ti vuggestuepladser. Derfor har de 38 børnehavebørn fået et nyt hjem i den såkaldte »lille skole«, barakken i Hedigenwai, som hidtil kun har rummet førskolebørnene.

På øen Sild er børnehaverne ikke lukket i sommerferien, da mange af forældrene er afhængige af pasningstilbud i den travle årstid. Alligevel er det lykkedes de ansatte i børnehaven at flytte børnene og tømme børne-

haven for alt inventar.

- Hele børnehaven skal ordnes, fortæller den konstituerede børnehaveleder, Kaj Zilkenat.

- Der var så mange skader, fra revner i gulve til dårlig isolering, fortæller hun.

Men børnehaven ser også udfordringer lige omkring hjørnet.

Planlægning

- Vi har altid haft et meget stort udendørsareal. Når der nu skal bygges nye tjenesteboliger til Skoleforeningen, kan det godt være, at vi mister lidt plads udendørs, fortæller hun og tilføjer:

- Men det skal vi nok klare, siger Kaj Zilkenat som nu skal i gang med at planlægge indretningen af børnehaven sammen med Børne- og Skolefritidskontoret.

Konceptet for ombygningen af børnehaven indebæ-

rer, at førskolegruppen i fremtiden placeres på Hans Meng-Skolen. Det gør det muligt at etablere 10 vuggestuepladser i daginstitutionen via en mindre udbygning.

Udbygningen betyder ikke kun nye pladser på Sild til børn under tre år. Placeringen af førskolebørnene på skolen skal også styrke samarbejdet mellem daginstitution og skole og derigennem skabe en glidende overgang for børnene.

I dag har børnehaven en normering på 40 pladser til tre til seks-årige.

I løbet af børnehaveåret vil normeringen ændres til 30 pladser til 3- til 6-årige og ti pladser til 0- til 3-årige svarende til den aktuelle prognose for de kommende år.

Hele saneringen af børnehaven kommer til at koste mere end 700.000 euro.

Nyt fælleselevråd

SYDSLESVIG. Skoleforeningens nye fælleselevråd blev i denne uge konstitueret på Duborg-Skolen i Flensborg.

Fælleselevrådet består af repræsentanter fra alle fællesskoler og har til opgave at varetager elevernes og elevrådenes interesser over for Skoleforeningen samt andre organisationer.

På mødet i Flensborg blev der blandt andet valgt et forretningsudvalg med Paul Schwinger fra Gustav Johannsen-Skolen i Flensborg som formand, Maj Tolkmitt, Sønder Brarup Danske Skole som næstformand, Paul Hinz fra Duborg-Skolen som kasserer og Michael Eybye Gustav Johannsen-Skolen,

Matti Ullrich, Sønder Brarup Danske Skole og Coco Heger fra Jes Kruse-Skolen i Ehernførde som referenter. Frem til næste møde i november udarbejder fælleselevrådet en liste med emner, der skal behandles i dette skoleår.

Netværk sætter fokus på efterskolerne

Forhenværende efterskoleelever i Sydslesvig vil informere deres kammerater og bruge det, de har lært på efterskolen.

SYDSLESVIG. Sydslesvigske skoleelever er med støtte fra Grænseforeningen og de sydslesvigske organisationer i gang med at opbygge et netværk, som skal informere om mulighederne for efterskoleophold i Danmark.

- Vi vil gerne gøre vore kammerater opmærksomme på de muligheder, der ligger i et efterskoleophold, siger Katharina Petersen, Clara Kruse og Isabell Thormann.

De tre piger går på 12. årg på A. P. Møller Skolen i Slesvig, og har alle været på efterskole i Danmark i 10. klasse.

To søjler

- Der er to søjler i det, siger Kathari-

na Petersen.

- Vi vil gerne gøre reklame for, at de unge tager på efterskole, og så

vil vi gerne bruge de færdigheder, vi har fået under vores eget efterskoleophold, til noget produktivt i

Sydslesvig. Der er rigtig mange muligheder. For eksempel i det frivillige ungdomsarbejde, siger hun.

Farver, lys og eventyr

Koncept

Universitetsstuderende har været kreative på Oksevejens skole.

FLENSBORG. Studerende fra studiet »Kunst og Visuelle Medier« fra universitetet i Flensborg har siden foråret arbejdet med at lave et nyt rum- farve- og lyskoncept for gangarealet på Oksevejens Danske Skole i Flensborg.

- Det er rigtig dejligt, at skolen kan få så meget kreativt ud af de unge studerendes studieforløb, siger Skolelederen Susanne Ipsen.

På et halvvejsmøde i maj var de studerende på skolen for at præsentere otte forskellige koncepter. Samarbejdsrådet diskuterede frem og tilbage og besluttede sig

for et koncept, som er bygget op over emnet H. C. Andersen. Det arbejdede de studerende så videre med. Efter sommerferien blev samarbejdsrådet så præsenteret for det endelige koncept.

Lys og venligt

- Ifølge konceptet skal skolen være mere lys og venlig, mere praktisk og mere ryddet op. Farver gør en stor forskel. De skal ifølge konceptet være grønne, brune og blå farver. Vægtattoos, vejvisere, billeder, skoreoler knagerækker gør sit til, sagde indretningsarkitekt Sarah Philipp, som har været de studerendes kreative vejleder, under præsentationen.

Konceptet er så udførligt, at det endda indeholder priser på borde, lamper, vaskeskuffer og reoler. At priserne så i det ene eller andet tilfælde sprænger rammerne,

er noget helt andet. Flotte er møblerne i hvert fald.

- Man kan se, at det er kunststuderende, ikke indretningsarkitekter, der har udviklet konceptet, sagde Sarah Philipp med et smil.

- Nu må I fra skolen finde ud af, hvad I kan lide, og bagefter må I se på, hvad I har råd til, sagde hun.

Susanne Ipsen og samarbejdsrådet har været meget optaget af hele processen.

- Det er ikke nogen hemmelighed, at vi især ønsker os et nyt lyskoncept her på skolen, sagde hun.

Derfor havde samarbejdsrådet også inviteret Thomas Heyer fra Skoleforeningens tekniske afdeling til præsentationen.

- Jeg kan selvfølgelig ikke love jer noget. Jeg tager ideerne med hjem, og så må vi se hvad der kan realiseres, sagde han.

Computertegning af en mulig Oksevejens Skole.

FOTO: DANIEL DÜRKOP

På et møde på kursuscentret Christianslyst kom netværket med de første ideer.

Op til efterskoledagen i februar 2014 skal netværket i gang med deres oplysningsarbejde.

Informationer

Forleden var 20 unge sydslesvigere samlet på kursuscentret Christianslyst for at give netværket et indhold. I forskellige workshops blev der udviklet mange ideer. Allerede ved skolestart og så igen i 7. 8. og 9. klasse skal eleverne informeres. En efterskolefolder skal med i velkomstpakken til de nye forældre, forældremøder, hvor efterskoleformen præsenteres og ekskursioner til efterskoler og efterskoleprojekter var nogle af ideerne. Desuden skal der laves en Facebook-side »Efterskoleelever fra Sydslesvig?« med billeder, nyhedsstof, nye idéer og nye tiltag.